

Potilaan oikeuksien toteutuminen selvitettävä

Suomen Kuluttajaliiton mielestä on selvitettävä, toteutuvatko potilaan oikeudet potilaslain tarkoittamalla tavalla. Potilaiden yhdenvertaisuus edellyttää, että riippumatonta ja laadukasta potilasasiamiespalvelua on saatavilla paikkakunnasta tai terveydenhuollon toimintayksiköstä riippumatta.

Ensimmäisenä maana tuli Suomessa voimaan potilaslaki vuonna 1993. Lain keskeiset seikat ovat potilaan oikeus hyvään hoitoon ja kohteluun, hoidon tapahtuminen yhteisymmärryksessä potilaan kanssa, tiedon saantioikeus, tietosuoja sekä potilasasiamiesjärjestelmä.

Terveydenhuolto on kokenut monia muutoksia potilaslain säätämisen jälkeen. Lainsäädäntöä on tullut lisää, kuten perustuslaki, hoitotakuulaki ja kilpailulainsäädäntö. On luotu sähköinen asiointi ja asiakirjojen käsittely. Julkisten ja yksityisten palvelujen rajanveto on hämärtynyt. Hallitus on antanut esityksensä uudesta terveydenhuoltolaista eduskunnan käsiteltäväksi. Ovatko potilaslain tavoitteet ja henki toteutuneet muutoksissa? Tietävätkö potilaat, mitä laki heille takaa? Onko terveydenhuollon henkilöstö selvillä potilaan oikeuksista.

Valtaosa hoitokontakteista sujuu mallikkaasti. Aina on kuitenkin tilanteita, joissa potilas katsoo tulleen kohdelluksi huonosti ja epäoikeudenmukaisesti. Hoitotakuusta huolimatta hoitoon pääsy viivästyy, potilas ei saa ymmärrettävää tietoa sairaudestaan, hoidon riskeistä, sen ennusteesta tai potilasvahingon korvausperusteista. Potilasasiakirjoissa voi olla virheellisiä merkintöjä.

Alusta alkaen potilaslain ongelmaksi on tiedostettu se, että hoitaessaan työnantajansa tai toimintayksikkönsä asioita potilasasiamies toimii kuin puun ja kuoren välissä. Hankala tilanne syntyy esimerkiksi silloin, kun potilasasiamies opastaa muistutuksen tekemisessä omasta esimiehestään.

Potilaan oikeuksien takaamiseksi myös potilasasiamiesten asema on selkeytettävä ja riippumattomuus turvattava. Hajanainen potilasasiamiestoiminta on järjestettävä ja koordinoitava valtakunnallisesti. Potilasasiamiehille on taattava asianmukainen koulutus.

Suomen Kuluttajaliitto ehdottaa, että sosiaali- ja terveysministeriö asettaa nopeasti työryhmän selvittämään potilaan oikeuksien toteutumista ja siinä ilmeneviä ongelmakohtia sekä pohtimaan potilasasiamiesten työn selkeyttämistä ja aseman vahvistamista. Työryhmä voisi valmistella tarvittavat muutokset potilaslakiin ja tehdä muita ehdotuksia tilanteen parantamiseksi.